

NEMZETI FEJLESZTÉSI MINISZTERIUM

54 841 04 Szállítmányozási ügyintéző

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenysége

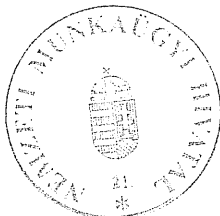
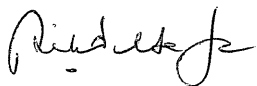
Az „A” vizsgafeladat megnevezése: Közlekedés-szállítási alapok

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)

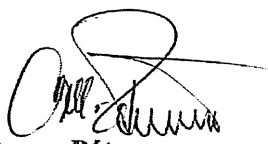
A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 10 %

A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételait a 003764/2013-5522 számon kiadom.

EREDETIVEL MINDENBEN
MEGEGYEZŐ MÁSZOLAT

2013

Barna Péter
főosztályvezető k.

**NEMZETI MUNKAÜGYI HIVATAL
SZAK-ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI IGAZGATÓSÁG**

Érvényes: 2013. szeptember 30-tól

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző
Szóbeli vizsgatevékenység
Az „A” vizsgafeladat megnevezése: Közlekedés-szállítási alapok.

A vizsgafeladat ismertetése: A szóbeli vizsgatevékenység központilag összeállított vizsgakérdései a 4. Szakmai követelmények fejezetben megadott szakmai követelménymodulok témaköreit tartalmazzák.

A tételhez használható segédeszközöket a vizsgaszervező biztosítja.

A feladatsor első részében található 1-20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 12/2013. (III. 29.) NFM rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

1. Mutassa be a közúti közlekedésbiztonságot!

- **Közlekedésbiztonságot befolyásoló tényezők**
- **Aktív biztonság és eszközei**
- **Passzív biztonság és eszközei**
- **Tehergépkocsik és autóbuszok közlekedésbiztonsága**

2. Mutassa be a vasúti közlekedés technikáját, a vasúti pálya felépítményét!

- **A felépítmény feladatai**
- **A sín**
- **A vasúti aljzatok**
- **Sínillesztés, sínösszekapcsolás**
- **Ágyazat**
- **Nyomtávolság**
- **A vasúti pálya túlemelése**
- **Az egyszerű kitérő (ábrázolása, részei, feles állása, felvágása)**

3. Mutassa be a közúti közlekedés technikáját, a közúti járműveket!

- **A közúti járművek szerkezete és felépítése**
- **A személygépjárművek fajtái**
- **A tehergépjárművek**
 - **általános rendeltetésűek**
 - **különleges rendeltetésűek**
 - **vontatók**
 - **pótkocsik**

4. Mutassa be a városi közlekedés technikáját, a városi közösségi közlekedés járműveit!

Ismertesse a városi közlekedés kiszolgáló létesítményeit!

- **A városi autóbusz**
- **A trolibusz**
- **A villamos**
- **A metró**
- **Az autóbusz-állomások peronelrendezései**

5. Mutassa be a vízi közlekedés technikáját, a vízi közlekedés járműveit! Ismertesse a vízi közlekedés kiszolgáló létesítményeit!

- **A hajók felépítése, szerkezeti részei**
 - **A főgép**
 - **A segédüzem**
 - **A fedélzeti gépek**
 - **A kormányberendezés**
 - **A navigációs berendezések**
- **A hajók befogadóképessége és hordképessége**
- **A teherkikötő**
- **A szárazdokk**

6. Mutassa be a légi közlekedés technikáját, a légi közlekedés járműveit! Ismertesse a légi közlekedés kiszolgáló létesítményeit!

- **A légi járművek csoportosítása**
- **A repülőgépek csoportosítása elérhető sebesség alapján**
- **A repülőgép fő részei**
 - **A sárkány**
 - **A gázturbinás sugárhajtómű**
- **A repülőtér futópályája, gurulótak**

7. Mutassa be Magyarország vasúti közlekedés-földrajzát!

- **A hazai vasútvonalak számozása**
- **A Budapest-Hegyeshalom vasúti fővonal**
- **A Budapest-Sátoraljaújhely vasúti fővonal**
- **A Budapest-Lókösháza vasúti fővonal**
- **A Budapest-Kelebia vasúti fővonal**

A tételhez használható segédeszköz:

- vaktérkép

8. Mutassa be Magyarország közúti közlekedés-földrajzát!

- **A hazai közutak számozási rendszere**
- **Az M1-es autópálya**
- **Az M3-as autópálya**
- **Az M5-ös autópálya**
- **Az M7-es autópálya**

A tételhez használható segédeszköz:

- vaktérkép

9. Mutassa be Európa közúti fővonalait!

- **Az E utak számozási rendszere**
- **A Magyarországot érintő E utak**
- **Az E60-as út**
- **Az E65-ös út**
- **Az E75-ös út**

10. Mutassa be Európa belvízi közlekedését!

- **Európa jelentősebb folyói**
- **A Duna jelentősége, érintett országok, fontosabb kikötői**
- **A Duna-Majna-Rajna csatorna szerepe, története, jellemzői**

11. Ismertesse a tűzvédelem fontosabb szabályait!

- **Tűz- és égésvédelmi alapfogalmak**
- **Tűzveszélyességi osztályok**
- **Tűzoltás módjai, oltóanyagok**
- **Tűzoltó eszközök és készülékek**

12. Mutassa be a díjszabást, a fuvardíjképzést!

- **Költségek a közlekedésben**
- **Díjszabási alapfogalmak**
- **A költségtérítési sor**
- **Díjszabások csoportosítása, díjszabásokkal szemben támasztott követelmények**

13. Ismertesse a vasúti üzemvitel árutovábbítási jellemzőit!

- **Küldemény csomagolása**
- **Fuvarszköz megrendelése, kiállítása**
- **Küldemény átvétele**
- **A fuvarozási határidő, felelősség a határidő túllépéséért**
- **Az árutovábbítás zavarai, fuvarozási és kiszolgáltatási akadály**

14. Ismertesse a közúti üzemvitel személyszállítási jellemzőit!

- **Személydíjszabási rendszerek**
- **Díjképzés és kedvezmények a közúti menetrendszerű autóbusz-közlekedésben**
- **A helyközi autóbusz-menetrend felépítése, a menetrendi mezők tartalma**
- **Menetrendszerkesztés**

A tételhez használható segédeszköz:

- helyközi autóbusz-menetrend

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző
Szóbeli vizsgatevékenység
Az „A” vizsgafeladat megnevezése: Közlekedés-szállítási alapok.

15. Ismertesse a vízi üzemvitel belvízi árutovábbítási jellemzőit!

- **Vontatóhajózás**
- **Tolóhajózás**
- **Önjáró hajózás**

Szakképesítés: 54 841 04 Szállítványozási ügyintéző
Szóbeli vizsgatevékenység
Az „A” vizsgafeladat megnevezése: Közlekedés-szállítási alapok.

16. Ismertesse a raktárak szerepét a logisztikai folyamatokban!

- **A raktározás fogalma, feladata**
- **A raktárak osztályozása szervezeti hovatartozás szerint**
- **Állványok nélküli tárolási rendszerek**
- **Állványos tárolási rendszerek**

17. Mutassa be a marketinget és szerepét a közlekedésben!

- **A marketing megközelítési módjai, fejlődési szakaszai**
- **A marketing mix területei**
- **Piackutatás, utasszámlálási technikák a közlekedésben**

18. Mutassa be a vállalkozásokat, szerepüket a gazdasági életben!

- **Vállalkozások indítása**
- **Az egyéni vállalkozás**
- **Jogi személyiséggel rendelkező és jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok**
- **A gazdasági társaságok vagyona, a tagok felelőssége**
- **A betéti társaság és a korlátolt felelősségű társaság**

19. Ismertesse a szerződések legfontosabb jellemzőit!

- **A szerződés fogalma, létrejöttének módjai**
- **A cselekvőképesség és fokozatai**
- **A szerződések érvénytelensége**
- **A fuvarozási szerződés ismérvei**

20. Ismertesse az eszközgazdálkodást, a közlekedés eszközeit!

- **Vagyon, eszközök, források különválasztása**
- **Befektetett és forgóeszközök**
- **A közlekedés tárgyi eszközei**
- **A közlekedés infrastruktúrája**
- **Az amortizáció**

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1. Mutassa be a közúti közlekedésbiztonságot!

- **Közlekedésbiztonságot befolyásoló tényezők**
- **Aktív biztonság és eszközei**
- **Passzív biztonság és eszközei**
- **Tehergépkocsik és autóbuszok közlekedésbiztonsága**

Kulcsszavak, fogalmak:

Közlekedésbiztonságot befolyásoló tényezők:

- társadalmi magatartás, oktatás-nevelés, propagandatevékenység, közlekedésben dolgozók munkafeltételei, közlekedési folyamatok ellenőrzése.

Aktív biztonság és eszközei:

- fogalma és összetevői (veszélyérzékelés, működés, menetbiztonság);
- ABS, ASR, EDS, APS, EBV, ESP, BAS, szervokormány, hátsókerék-kormányzás, előzésérzékelő, megvilágítás.

Passzív biztonság és eszközei:

- fogalma, programozott deformáció, túlélési tér;
- biztonsági kormányoszlop, energiaelnyelő lökhárítók, motorbillentés, fejtámaszmegoldások, motorháztető biztonságos rögzítése, oldalajtó-merevítés, üzemanyagtartály, műszerfal-kialakítás, légzsák, biztonsági öv.

Tehergépkocsik és autóbuszok közlekedésbiztonsága:

- partnerbiztonság;
- alá- és ráfutás megakadályozása.

2. Mutassa be a vasúti közlekedés technikáját, a vasúti pálya felépítményét!

- **A felépítmény feladatai**
- **A sín**
- **A vasúti aljzatok**
- **Sínillesztés, sínösszekapcsolás**
- **Ágyazat**
- **Nyomtávolság**
- **A vasúti pálya túlemelése**
- **Az egyszerű kitérő (ábrázolása, részei, feles állása, felvágása)**

Kulcsszavak, fogalmak:

A felépítmény feladatai:

- teherviselés, terhelésátadás, kényszerpálya funkció.

A sín:

- sínfej, síngerinc, sántalp.

A vasúti aljzatok:

- magánalj, keresztalj, hosszalj.

Sínillesztés, sínösszekapcsolás:

- hevederkötés, hegesztéssel történő sínösszekapcsolás.

Ágyazat:

- alátámasztás, terhelés viselése és átadása, elmozdulás meggátolása, csapadékelvezetés, túlemelés biztosítása, anyaga.

Nyomtávolság:

- fogalma, fajtái (keskeny, normál, széles), ábrázolása.

A vasúti pálya túlemelése:

- fogalma, ábrázolása, szerepe: elhasználódás csökkentése, kényelmesebb utazás, árukár csökkentése, jármű és pálya védelme.

Az egyszerű kitérő (ábrázolása, részei, feles állása, felvágása):

- ábrázolása, tőssín, csúcssín, sínszék, összekötő rudazat, váltóállító készülék, szabályos állás, gyökmenet, csúcsmenet;
- A váltó feles állása, ha egyik csúcssín sem simul a tőssínhez, okai;
- A váltó felvágásáról akkor beszélünk, amikor a jármű gyökmenetben fut rá a helytelenül álló váltóra és kerekeivel maga állítja át azt.

3. Mutassa be a közúti közlekedés technikáját, a közúti járműveket!

- **A közúti járművek szerkezete és felépítése**
- **A személygépjárművek fajtái**
- **A tehergépjárművek**
 - **általános rendeltetésűek**
 - **különleges rendeltetésűek**
 - **vontatók**
 - **pótkocsik**

Kulcsszavak, fogalmak:

A közúti járművek szerkezete és felépítése:

- A kocsitest: feladata, két fő része az alváz és a karosszéria, önhordó kocsitest.
- A futómű: a kocsitest helyváltoztatását teszi lehetővé. Fontosabb részei a kerekek, a felfüggesztés, a fékberendezés, a kormányberendezés.
- A hajtómű: a jármű helyváltoztatásához szükséges hajtóerőt adja. Két fő részből áll, a motorból és az erőátviteli berendezésekből. Motorok fajtái, erőátviteli berendezések részei, feladatai.

A személygépjárművek fajtái

- limousine, kombi, coupé, cabriolet, roadster, mikrobusz.

A tehergépjárművek

- általános rendeltetésűek: rögzített rakfelületű járművek (nyitott, zárt és zárható), önürítő tehergépjárművek;
- különleges rendeltetésűek: önrakodó gépjárművek, tartálygépkocsik, hőszigetelt tehergépkocsik, hőszabályozott tehergépjárművek, tréler, meghatározott (speciális) küldemények továbbítására kialakított gépjárművek, árutovábbítást részfeladatként végző gépjárművek;
- vontatók: mezőgazdasági vontatók, nyerges vontatók;
- pótkocsik: normál pótkocsi, nyerges félpótkocsi.

4. Mutassa be a városi közlekedés technikáját, a városi közösségi közlekedés járműveit!

Ismertesse a városi közlekedés kiszolgáló létesítményeit!

- **A városi autóbusz**
- **A trolibusz**
- **A villamos**
- **A metró**
- **Az autóbusz-állomások peronelrendezései**

Kulcsszavak, fogalmak:

A városi autóbusz:

- autóbusz fogalma, jellemzői: jó gyorsulási képesség, sok és nagyméretű ajtó, padlósínt magasságának csökkentése, a buszok befogadóképességének növelése, automata sebességváltó szerepe;
- a járművezető szempontjából: az autóbusz mint munkahely, ergonómia, kényelmes fülke kialakítás, megfelelően kialakított ülés, a zajok elszigetelése, a műszerfal megfelelő megvilágítása, kezelő berendezések optimális elhelyezése, a jó fűtés és hűtés megoldása, tükrök szerepe.

A trolibusz:

- trolibusz fogalma, pályája, két felsővezeték szerepe, akkumulátorok szerepe, áramnem, feszültség, környezetvédelmi tulajdonságok, hátrányai üzemzavar esetén.

A villamos:

- villamos fogalma, pályája, nyomtávolsága, útburkolatba épített pálya, külön vezetett pálya, áramnem, feszültség, környezetvédelmi tulajdonságok, hátrányai üzemzavar esetén, nagyméretű ajtók, befogadóképesség növelése, üzemi átlagsebesség.

A metró:

- metró fogalma, pályája föld alatt és felszínen, gyorsulóképesség, befogadóképesség, utazási sebesség, áramszedési mód, automatizálhatóság, építési és fenntartási költség.

Az autóbusz-állomások peronelrendezései

- soros vagy párhuzamos peronelrendezés, fűrészfogas peronelrendezés, fésűs peronelrendezés, szigetperonos elrendezés.

5. Mutassa be a vízi közlekedés technikáját, a vízi közlekedés járműveit! Ismertesse a vízi közlekedés kiszolgáló létesítményeit!

- **A hajók felépítése, szerkezeti részei**
 - **A főgép**
 - **A segédüzem**
 - **A fedélzeti gépek**
 - **A kormányberendezés**
 - **A navigációs berendezések**
- **A hajók befogadóképessége és hordképessége**
- **A teherkikötő**
- **A szárazdokk**

Kulcsszavak, fogalmak:

A hajók felépítése, szerkezeti részei:

- **A főgép:** a hajó haladásához szükséges teljesítményt a főgép fejti ki. Dízelmotor, fordulatszám, hajócsavar, lassító fogaskerék-áttételek, gőzturbina, tankok, napi tartály.
- **A segédüzem:** a hajó elektromos energiával való ellátását biztosító berendezések. Különböző teljesítményű áramfejlesztők, működtetett berendezések (pl. rakodóberendezés).
- **A fedélzeti gépek:** horgonyberendezés, horgony, horgonylánc, csörlő, kikötőberendezés, rakodóberendezés, árbocdaru, forgódaru.
- **A kormányberendezés:** a hajót a faránál elhelyezett, a hajócsavar mögött lévő kormánylapáttal, a kormányállásban lévő kormánykerékkel irányítják. Hajócsavarral történő kormányzás.
- **A navigációs berendezések:** mélységmérők, radarberendezések, rádió adó-vevő készülékek, GPS.

A hajók befogadóképessége és hordképessége: Bruttó regisztertonna, nettó regisztertonna, bruttó térfogat, nettó térfogat, bruttó hordképesség, nettó hordképesség.

A teherkikötő: Árurakodás, logisztikai központ, rakodásgépesítés, közlekedési kapcsolatok.

A szárazdokk: szerepe a javításban, karbantartásban, üzemeltetésében.

6. Mutassa be a légi közlekedés technikáját, a légi közlekedés járműveit! Ismertesse a légi közlekedés kiszolgáló létesítményeit!

- **A légi járművek csoportosítása**
- **A repülőgépek csoportosítása elérhető sebesség alapján**
- **A repülőgép fő részei**
 - **A sárkány**
 - **A gázturbinás sugárhajtómű**
- **A repülőtér futópályája, gurulóutak**

Kulcsszavak, fogalmak:

A légi járművek csoportosítása:

- statikus felhajtóerőn alapuló légi járművek, léghajó, sűrűség, hőlégballon, meleg levegő, dinamikus felhajtóerőn alapuló légi járművek, repülőgép, szárnyakon felhajtóerő, helikopter, forgószárny.

A repülőgépek csoportosítása elérhető sebesség alapján:

- szubszonikus és szuperszonikus repülőgépek, Mach szám.

A repülőgép fő részei:

- A sárkány: szárny, felhajtóerő, állásszög, felszállótömeg, futómű, pilótafülke, műszerek, műhorizont, emelkedésmérő, magasságmérő, robotpilóta, fekete doboz.
- A gázturbinás sugárhajtómű: felépítése, beömlőnyílás, kompresszor, égéstér, turbina, jellemzői, nagy fordulatszám, nagy teljesítmény, beszerzési költség, üzemanyag-fogyasztás, üzemeltetési költség.

A repülőtér futópályája, gurulóutak:

- felszállás, leszállás, gyorsítás, lassítás, felszálláshoz, felhajtóerőhöz szükséges sebesség, átlagos hossz, szélesség, komoly igénybevétel, burkolat, fénysorok műszeres berendezések;
- futópálya megközelítése, forgalmi előtér és futópálya összekötése.

7. Mutassa be Magyarország vasúti közlekedés-földrajzát!

- **A hazai vasútvonalak számozása**
- **A Budapest-Hegyeshalom vasúti fővonal**
- **A Budapest-Sátoraljaújhely vasúti fővonal**
- **A Budapest-Lőkösháza vasúti fővonal**
- **A Budapest-Kelebia vasúti fővonal**

A tételhez használható segédeszköz:

- vaktérkép

Kulcsszavak, fogalmak:

A hazai vasútvonalak számozása:

- a könnyebb tájékozódás céljából, a menetrendkönyvek kezelésének érdekében számozzák a vasútvonalakat, az ország két nagy területi egysége, óramutató járásával ellentétes a számozás, óramutató járásával megegyező a számozás.

A Budapest-Hegyeshalom vasúti fővonal:

- Budapest–Keleti pu. – Budaörs – Bicske – Tatabánya – Almásfüzitő – Komárom – Győr – Mosonmagyaróvár – Hegyeshalom;
- belföldi és nemzetközi szerep, vágányszám, villamosítottság.

A Budapest-Sátoraljaújhely vasúti fővonal:

- Budapest–Keleti pu. – Kőbánya felső – Gödöllő – Aszód – Hatvan – Vámosgyörk – Kál-Kápolna – Füzesabony – Mezőkövesd – Nyékládháza – Miskolc – Szerencs – Sáropatak – Sátoraljaújhely;
- belföldi és nemzetközi szerep, vágányszám, villamosítottság.

A Budapest-Lőkösháza vasúti fővonal:

- Budapest–Keleti pu. – Kőbánya felső – Nagykáta – Újszász – Tiszatenyő – Mezőtúr – Murony – Békéscsaba – Kétegyháza – Lőkösháza;
- belföldi és nemzetközi szerep, vágányszám, villamosítottság.

A Budapest-Kelebia vasúti fővonal:

- Budapest–Keleti pu. – Budapest–Ferencváros pu. – Soroksár – Délegyháza – Kunszentmiklós – Tass – Szabadszállás – Fülöpszállás – Kiskőrös – Soltvadkert – Kiskunhalas – Kelebia;
- belföldi és nemzetközi szerep, vágányszám, villamosítottság.

8. Mutassa be Magyarország közúti közlekedés-földrajzát!

- **A hazai közutak számozási rendszere**
- **Az M1-es autópálya**
- **Az M3-as autópálya**
- **Az M5-ös autópálya**
- **Az M7-es autópálya**

A tételhez használható segédeszköz:

- vaktérkép

Kulcsszavak, fogalmak:

A hazai közutak számozási rendszere:

- megkülönböztetés számokkal, a szám, mint az út neve, M: autópályák jele, autópályák számai, óramutató járásával megegyező számozás, másodrendű utak elhelyezkedése, számozása, kilométer számozás kezdete.

Az M1-es autópálya:

- belföldi és nemzetközi jelentősége, vonalvezetése, érintett megyék, érintett régiók, kapcsolat Ausztriával;
- útvonala: Budapest – Törökbálint – Tatabánya – Győr – Mosonmagyaróvár – Hegyeshalom.

Az M3-as autópálya:

- belföldi és nemzetközi jelentősége, vonalvezetése, érintett megyék, érintett régiók, az M30-as és az M35-ös leágazások;
- útvonala: Budapest – Hatvan – Gyöngyös – Füzesabony – Emőd – Polgár – Nyíregyháza.

Az M5-ös autópálya:

- belföldi és nemzetközi jelentősége, vonalvezetése, érintett megyék, érintett régiók, kapcsolat Szerbiával;
- útvonala: Budapest – Kecskemét – Kiskunfélegyháza – Szeged – Röszke.

Az M7-es autópálya:

- belföldi és nemzetközi jelentősége, vonalvezetése, érintett megyék, érintett régiók, kapcsolat Horvátországgal;
- útvonala: Budapest – Székesfehérvár – Siófok – Balatonboglár – Fonyód – Balatonkeresztúr – Nagykanizsa – Letenye.

9. Mutassa be Európa közúti fővonalait!

- **Az E utak számozási rendszere**
- **A Magyarországot érintő E utak**
- **Az E60-as út**
- **Az E65-ös út**
- **Az E75-ös út**

Kulcsszavak, fogalmak:

Az E utak számozási rendszere:

- az E-utak jelentősége, szerepe, a kijelölés alapelvei, „A” és „B” osztályú utak, nyugat-kelet irányú utak – 0-ra végződnek, észak-dél irányú utak – 5-re végződnek;
- a páratlan és páros számra végződő E-utak;
- A „B” osztályba sorolt utak jellemzői.

A Magyarországot érintő E utak:

- E60, E66, E68, E65, E75, E71, E73, E77, E79.

Az E60-as út

- Atlanti-óceántól indul, érintett országok: Franciaország – Svájc – Ausztria – Magyarország – Románia – Grúzia – Azerbajdzsán – Türkmenisztán – Üzbegisztán – Tadzsikisztán;
- magyarországi szerepe, magyar szakasza: Hegyeshalom – Mosonmagyaróvár – Győr – Tatabánya – Budapest – Cegléd – Szolnok – Püspökladány – Berettyóújfalu – Ártánd.

Az E65-ös út

- a Skandináv-félszigetről indul, érintett országok: Svédország – Lengyelország – Csehország – Szlovákia – Magyarország – Horvátország – Montenegró – Macedónia – Görögország;
- magyarországi szerepe, magyar szakasza: Rajka – Mosonmagyaróvár – Csorna – Szombathely – Körmend – Zalaegerszeg – Nagykanizsa – Letenye.

Az E75-ös út

- érintett országok: Norvégia – Finnország – Lengyelország – Szlovákia – Magyarország – Szerbia – Macedónia – Görögország;
- magyarországi szerepe, magyar szakasza: Rajka – Mosonmagyaróvár – Győr – Tatabánya – Budapest – Kecskemét – Szeged – Röske.

10. Mutassa be Európa belvízi közlekedését!

- **Európa jelentősebb folyói**
- **A Duna jelentősége, érintett országok, fontosabb kikötői**
- **A Duna-Majna-Rajna csatorna szerepe, története, jellemzői**

Kulcsszavak, fogalmak:

Európa jelentősebb folyói:

- Rajna, Duna, Elba, Odera, Volga, Don, Dnyeper;
- a folyók által érintett országok.

A Duna jelentősége, érintett országok, fontosabb kikötői:

- Európa második leghosszabb folyója, bármely lobogó alatt közlekedő hajó számára rendelkezésre áll, Duna-konvenció, Duna Bizottság;
- Duna szakaszai: a Felső-Duna, Középső-Duna, Alsó-Duna;
- Németország, Ausztria, Szlovákia, Magyarország, Horvátország, Szerbia, Románia, Bulgária, Moldova, Ukrajna;
- Regensburg, Passau, Linz, Bécs, Pozsony, Komárno és Komárom, Budapest, Dunaújváros, Baja, Belgrád, Ruse, Braila, Galati, Réni, Sulina.

A Duna-Majna-Rajna csatorna szerepe, története, jellemzői:

- megnyitása 1992, 793: Nagy Károly, 1846: Lajos-Duna-Majna csatorna, építkezés 1921-től;
- Fekete-tenger és Északi-tenger közötti vízi út;
- Bamberg-Kelheim, zsilipek, vízlépcső, önjáró hajók közlekedése.

11. Ismertesse a tűzvédelem fontosabb szabályait!

- **Tűz- és égésvédelmi alapfogalmak**
- **Tűzveszélyességi osztályok**
- **Tűzoltás módjai, oltóanyagok**
- **Tűzoltó eszközök és készülékek**

Kulcsszavak, fogalmak:

Tűz- és égésvédelmi alapfogalmak:

- tűz, tüzeset, tűzvédelem, tűz megelőzés, tűzoltás célja;
- az égés, éghető anyag, oxigén, égéshez szükséges hőmérséklet, gyulladási hőmérséklet;
- a robbanás, a kémiai robbanás, a fizikai robbanás;
- éghető és nem éghető anyagok.

Tűzveszélyességi osztályok:

- tűzveszélyességi osztályok jelölése: A, B, C, D, E osztályok és azok elnevezése;

Tűzoltás módjai, oltóanyagok:

- az éghető anyag eltávolításánál alapuló oltás, az oxigén elvonásán alapuló oltás, az éghető anyag hőmérsékletének csökkentésén alapuló oltás;
- az oltóvíz, elsődleges és másodlagos oltóhatásai;
- az oltóhabok, elsődleges és másodlagos oltóhatásai;
- az oltógázok, elsődleges és másodlagos oltóhatásai;
- az oltóporok, elsődleges és másodlagos oltóhatásai.

Tűzoltó eszközök és készülékek:

- a tűzoltó készülék fogalma, feladata;
- kézi tűzoltó készülékek, csoportosításuk oltóanyag, nagyság és hajtóanyag szerint, a tűzoltó készülék színe, a tűzoltó készülékek elhelyezésének szabályai.

12. Mutassa be a díjszabást, a fuvardíjképzést!

- **Költségek a közlekedésben**
- **Díjszabási alapfogalmak**
- **A költségtérítési sor**
- **Díjszabások csoportosítása, díjszabásokkal szemben támasztott követelmények**

Kulcsszavak, fogalmak:

Költségek a közlekedésben:

- költség, kiadás, ráfordítás;
- idővel változó, futással változó és állandó költségek a közlekedésben;
- költségek csoportosítása: költségnek szerint, elszámolhatóság szerint, összetétel szerint, újratermelési folyamatban betöltött szerep szerint, termelés terjedelmében bekövetkező változás szerint.

Díjszabási alapfogalmak:

- utas, áru, küldemény, díjszámítási egység, díjszámítási távolság, díjszámítási tömeg, kerekítés, legcsekélyebb tömeg, legcsekélyebb távolság, szállítóúr, rakterület.

A költségtérítési sor:

- az iparban használt árlépcső és a közlekedésben használt költségtérítési sor;
- költségmutatók, önköltség, díjegység, díjtétel, fuvardíj.

Díjszabások csoportosítása, díjszabásokkal szemben támasztott követelmények:

- csoportosítás szempontjai: rugalmasság szerint, szolgáltatás tárgya szerint, közlekedési ágazatok szerint, érvényességi terület alapján, vám és jogterület szerint, tarifapolitikai célok szerint, terjedelem alapján, viszonylat alapján;
- jogi követelmények;
- alaki, formai követelmények, egyszerűség, áttekinthetőség, egyöntetűség.

13. Ismertesse a vasúti üzemvitel árutovábbítási jellemzőit!

- **Küldemény csomagolása**
- **Fuvarszköz megrendelése, kiállítása**
- **Küldemény átvétele**
- **A fuvarozási határidő, felelősség a határidő túllépéséért**
- **Az árutovábbítás zavarai, fuvarozási és kiszolgáltatási akadály**

Kulcsszavak, fogalmak:

Küldemény csomagolása:

- árukárok minimálisra csökkentése, a fuvaroztató kötelessége, feladatai: egységbe fogás, áru védelme, környezet védelme, felhasználás megkönnyítése, értékesítés elősegítése, jelölés.

Fuvarszköz megrendelése, kiállítása:

- a vasúti teherkocsit megfelelő időben kell megrendelni, hogy azt a vasúttársaság pontosan ki tudja állítani, papíron és elektronikus úton is el lehet ezt végezni;
- a járműkiállítás mindkét fél szempontjából nagy fontosságú, alkalmasnak kell lennie a fuvarfeladat elvégzésére, közlekedésbiztonsági követelmények, késedelmes járműkiállítás következményei.

Küldemény átvétele:

- a küldemény ekkor kerül át a fuvarozó őrzésébe, megvizsgálják a küldeményt, megállapítják az áru, küldemény mennyiségét, ellenőrzik a csomagolást, ellenőrzik a rakodást, kitöltik és átadják/átveszik az okmányokat, rögzítik a fuvaroztató közléseit, rendelkezéseit.

A fuvarozási határidő, felelősség a határidő túllépéséért:

- a szerződésszerű teljesítésnek a fuvarozási határidő betartása az egyik legfontosabb ismertetőjele, késedelmet szankcionálnak, a fuvarozási határidő 1 nap kezelési idő, továbbá minden megkezdett 200 km-es fuvarozási távolság után 1 nap.

Az árutovábbítás zavarai, fuvarozási és kiszolgáltatási akadály:

- műszaki akadály, természeti akadály, jogi, hatósági akadály, kerülőútvonal, árukísérő, fuvaroztató értesítése, eljárás a fuvaroztató feltehető szándéka szerint.
- ha a címzett ismeretlen, nem található, megtagadja a küldemény átvételét, a fuvarozó követeléseit nem teljesíti, a meghatározott helyre továbbított küldeményért nem megy el.

14. Ismertesse a közúti üzemvitel személyszállítási jellemzőit!

- **Személydíj szabási rendszerek**
- **Díjképzés és kedvezmények a közúti menetrendszerű autóbusz-közlekedésben**
- **A helyközi autóbusz-menetrend felépítése, a menetrendi mezők tartalma**
- **Menetrendszerkesztés**

A tételhez használható segédeszköz:

- helyközi autóbusz-menetrend

Kulcsszavak, fogalmak:

Személydíj szabási rendszerek:

- a személydíj szabásokkal szembeni követelmények;
- teljesítményarányos szakaszos, teljesítményarányos folyamatos, egységdíjas, vegyes, közköltési rendszerek.

Díjképzés és kedvezmények a közúti menetrendszerű autóbusz-közlekedésben:

- díjegység, díjtétel, menetdíj;
- kedvezmények rendszere, a kedvezmények okai, az állami szerepvállalás;
- az érvényben lévő jogszabályok alapján a díjmentességek és a kedvezmények fajtái, jogosultságok ismertetése;

A helyközi autóbusz-menetrend felépítése, a menetrendi mezők tartalma:

- menetrend: táblázatos vagy grafikus formában elkészített közlekedési előírás;
- menetrendi mező, közlekedtető közlekedési vállalat megnevezése, viszonylat megnevezése, kilométeroszlop, járatszám, vonalszám, járatoszlop, piktogramok, menetrendi jelek és jelölések;

Menetrendszerkesztés:

- a menetrendszerkesztés szakaszai: menetrendtervezés, a menetrend kiadható formába szerkesztése;
- menetrendtervezés lépései: utasszámlálás, igények felmérése, információgyűjtés, alapmenetrend-készítés, valós járat tervezés.

15. Ismertesse a vízi üzemvitel belvízi árutovábbítási jellemzőit!

- **Vontatóhajózás**
- **Tolóhajózás**
- **Önjáró hajózás**

Kulcsszavak, fogalmak:

Vontatóhajózás:

- hajóvontatás, géphajó, uszály, hajóvonta, vontatott karaván, drótkötelek hossza, elhelyezése;
- egy sorban elhelyezett uszályok, egymás után csatolt uszályok, felfelé menő vontatás, egymás mögötti uszályok, hosszabb drótkötél, lefelé menő vontatás, vezethetőség, rövidebb vontatókötél, szélesebb uszálysor;
- nem zárt, merev egység, kormányzó személyzet, hajócsavar által keltett hullámok, vontába rendezés időigényessége, nehéz lassítás.

Tolóhajózás:

- toló géphajó, bárka, merev egység, csatoló berendezés, merev csatolás, csuklós csatolás, szögletes orr- és farkiképzés;
- amerikai belvizeken használták először, Szovjetunió, Nyugat-Európa;
- felfelé menő tolt karaván, lefelé menő tolt karaván,
- zárt rendszer, kevesebb a személyzet, hajócsavar által keltett hullámok nem befolyásolják, kedvezőbb üzemanyag-fogyasztás.

Önjáró hajózás:

- hajómotor, raktér egy közös hajótestben;
- gazdaságos, hatékony, jó hajózási tulajdonság;
- mellévett alakzat, toló-önjáró hajó.

16. Ismertesse a raktárak szerepét a logisztikai folyamatokban!

- **A raktározás fogalma, feladata**
- **A raktárak osztályozása szervezeti hovatartozás szerint**
- **Állványok nélküli tárolási rendszerek**
- **Állványos tárolási rendszerek**

Kulcsszavak, fogalmak:

A raktározás fogalma, feladata:

- zárható helység, áruk megóvása;
- időbeli kiegyenlítés, mennyiségi, minőségi megóvása, egyéb feladatok, minőség-ellenőrzés, címkézés.

A raktárak osztályozása szervezeti hovatartozás szerint:

- üzemi raktárak, kereskedelmi raktárak, közlekedési raktárak, közraktárak.

Állványok nélküli tárolási rendszerek:

- egy-egy áruajtából nagyobb mennyiség, nem kell tetszőlegesen hozzáférni az árukhoz, áru halmazhatósága;
- jó térkihasználás, állványok beszerzési költsége elmarad, gyorsan átalakítható, nem lehet közvetlenül hozzáférni az egységekhez, tárolási magasság korlátozása, tárolóterület áttekinthetősége nehezebb, Fi-Fo-elv.

Állványos tárolási rendszerek:

- áru vagy csomagolása nem szilárd, nem halmazható, minden áruajtához hozzá kell férni tetszőlegesen;
- rekeszes állványos tárolás, polcos állványos tárolás, tárolóládás állványos tárolás, konzolos állványos tárolás.

17. Mutassa be a marketinget és szerepét a közlekedésben!

- **A marketing megközelítési módjai, fejlődési szakaszai**
- **A marketing mix területei**
- **Piackutatás, utasszámlálási technikák a közlekedésben**

Kulcsszavak, fogalmak:

A marketing megközelítési módjai, fejlődési szakaszai:

- a marketing fogalma, a marketing és a kereskedelem kapcsolata;
- a termelés-, az értékesítés-, a fogyasztó- és a társadalom-orientált szakaszok.

A marketing mix területei:

- marketing-MIX fogalma, részei: árpolitika, termékpolitika, kommunikációs politika, elosztási (értékesítési) csatorna politika, a 4P módszer (Price, Product, Promotion, Place) és kibővülése a szolgáltatások területén újabb „P”-kel.

Piackutatás, utasszámlálási technikák a közlekedésben:

- piackutatás fogalma, jelentősége;
- a primer és a szekunder piackutatás, kvalitatív és kvantitatív piackutatás;
- megfigyelés, kísérlet, megkérdezés, standard, mély és csoportos interjú;
- a piackutatás folyamata;
- az utasszámlálás mint a közlekedés piackutatási módszere, keresztmetszeti utasszámlálás, célforgalmi utasszámlálás, előnyök, hátrányok;
- megállóhelyen végzett utasszámlálás, járművön végzett utasszámlálás, járművezető által végzett utasszámlálás, másodjegyű utasszámlálás, technikai berendezéssel végzett utasszámlálás.

18. Mutassa be a vállalkozásokat, szerepüket a gazdasági életben!

- **Vállalkozások indítása**
- **Az egyéni vállalkozás**
- **Jogi személyiséggel rendelkező és jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok**
- **A gazdasági társaságok vagyona, a tagok felelőssége**
- **A betéti társaság és a korlátolt felelősségű társaság**

Kulcsszavak, fogalmak:

Vállalkozások indítása:

- életképes ötlet, társasági forma kiválasztása, kapcsolat az illetékes önkormányzattal, üzleti terv készítése, társasági szerződés, alapító okirat, cégbíróság;
- egyéb teendők, pl. kamarai tagság, bélyegző készítése.

Az egyéni vállalkozás:

- természetes személy értelmezése, egyéni vállalkozás fogalma;
- korlátlan felelősség;
- alapítást kizáró tényezők, az egyéni vállalkozás megszűnésének esetei.

Jogi személyiséggel rendelkező és jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok:

- jogi személy értelmezése;
- jogi személyiséggel nem rendelkezők: Kkt, Bt;
- jogi személyiséggel rendelkezők: Egyesülés, Kft., Rt., Közös vállalat.

A gazdasági társaságok vagyona, a tagok felelőssége:

- vagyoni hozzájárulás, pénzbeni hozzájárulás, apport;
- a korlátlan, a korlátolt és az egyetemleges felelősség.

A betéti társaság és a korlátolt felelősségű társaság:

- a Bt. jellemzői, tagjai, beltág, kültag, a tagok felelőssége, üzletvezetés;
- a Kft. jellemzői, tagjai, a tagok felelőssége, törzsbetét, törzstőke, üzletrész, elkülönült irányító szervezet, taggyűlés, ügyvezető(k), felügyelőbizottság, könyvvizsgáló.

19. Ismertesse a szerződések legfontosabb jellemzőit!

- **A szerződés fogalma, létrejöttének módjai**
- **A cselekvőképesség és fokozatai**
- **A szerződések érvénytelensége**
- **A fuvarozási szerződés ismérvei**

Kulcsszavak, fogalmak:

A szerződés fogalma, létrejöttének módjai:

- szerződés: két vagy több személy kölcsönös és egybehangzó, joghatás kiváltására irányuló akaratnyilatkozata;
- akarat, nyilatkozat, célzott jogi hatás;
- szóban, írásban, ráutaló magatartással kötött szerződés.

A cselekvőképesség és fokozatai:

- a természetes személy képessége, hogy jogokat szerezhessen és kötelezettségeket vállalhat;
- cselekvőképesség, korlátozott cselekvőképesség, cselekvőképtelenség.

A szerződések érvénytelensége:

- semmisség, megtámadhatóság, példák;

A fuvarozási szerződés ismérvei:

- a fuvarozás fogalma a Ptk. szerint;
- résztvevők: feladó, fuvaroztató, fuvarozó, címzett;
- a fuvarozási szerződés létrejötte, jogok és kötelezettségek;
- felelősség, kártérítés.

20. Ismertesse az eszközgazdálkodást, a közlekedés eszközeit!

- **Vagyon, eszközök, források különválasztása**
- **Befektetett és forgóeszközök**
- **A közlekedés tárgyi eszközei**
- **A közlekedés infrastruktúrája**
- **Az amortizáció**

Kulcsszavak, fogalmak:

Vagyon, eszközök, források különválasztása:

- a vállalkozások működéséhez, működtetéséhez vagyona van szükség;
- eszközök, aktívák, források, passzívák.

Befektetett és forgóeszközök:

- nagyobb értékű, tartós és gyorsan felhasznált, kisebb értékű eszközök;
- befektetett eszközök: immateriális javak, tárgyi eszközök (ingatlanok, műszaki berendezések, gépek, járművek, egyéb berendezések, beruházások), befektetett pénzügyi eszközök;
- forgóeszközök: készletek, követelések, rövid lejáratú értékpapírok, pénzeszközök.

A közlekedés tárgyi eszközei:

- járművek, pálya, rakodó és anyagmozgató berendezések, kommunikációs, távközlő és biztosítóberendezések, épületek, ingatlanok.

A közlekedés infrastruktúrája:

- infrastruktúra értelmezése korábbi és mai szemlélet szerint, a közlekedési infrastruktúra ismérvei, infrastruktúra tervezésénél figyelembe veendő szempontok.

Az amortizáció:

- amortizáció, értékcsökkentési leírás.

